

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0408U005554

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-12-2008

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шимко Олексій Ігорович

2. Shimko Aleksey Igorevich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 05.16.01

Назва наукової спеціальності: Металознавство та термічна обробка металів

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-11-2008

Спеціальність за освітою: 8.090404

Місце роботи здобувача: Донбаська державна машинобудівна академія

Код за ЄДРПОУ: 02070789

Місцезнаходження: 84313, Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), 72

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 12.052.01

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Криворізький національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 01020304

Місцезнаходження: вул. Віталія Матусевича,11, м. Кривий Ріг, Криворізький р-н., Дніпропетровська обл., 50027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донбаська державна машинобудівна академія

Код за ЄДРПОУ: 02070789

Місцезнаходження: 84313, Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), 72

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 55.21.19

Тема дисертації:

1. Вдосконалення режимів алітування для забезпечення високої жаростійкості виробів із вуглецевих сталей.
2. Improving of alitizing modes for maintenance of high refractoriness of products from the carbon steels.

Реферат:

1. Об'єкт дослідження - процес алітування низько вуглецевих сталей у порошкових сумішах. Мета - вдосконалення режимів алітування вуглецевої сталі за рахунок вивчення процесів структуроутворення в поверхневих шарах виробів, що алітуються, і розробці на цій основі ресурсозберігаючої технології виробництва технологічного оснащення (контейнерів, ящиків) ХТО, які володіють високою експлуатаційною довговічністю. Методи - поставлені в роботі задачі вирішені шляхом дослідження мікроструктури і фазового складу алітованих шарів із застосуванням металографічних методів теплового та хімічного травлення, методу вимірювання мікротвердості, методу рентгеноструктурного аналізу; жаростійкість оцінювали за методом зміни маси зразків; оптимізацію режимів алітування проводили з використанням симплексного мате-матичного планування експерименту. Новизна - показано, що фаза Fe₃Al виділяється у вигляді голків і сітки з пересиченого твердого розчину алюмінію в Fe протягом охолодження після алітування, а фаза Fe₂Al₅

утворюється в процесі алітування лише при безпосередньому контакті поверхні металу із насичуючою порошковою сумішшю; встановлено, що в результаті термоцилювання в окремих місцях на межі шарів FeAl і FeAl₂, у зв'язку з відмінностями в коефіцієнтах лінійного розширення фаз, зароджуються тріщини, які розповсюджуються до поверхні через крихкі фази FeAl₂ і Fe₂Al₅; показано, що термоцилювання приводить до розсмоктування шару фази Fe₂Al₅ та істотного збільшення глибини залягання фази FeAl, яка має щільну будову чим запобігає надходженню атмосферного кисню до внутрішніх шарів металу, що підвищує його жаростійкість; встановлено, що режим алітування листів, призначених для зварювання, повинен передбачати формування в алітованому шарі фази Fe₂Al₅, розчинення якої забезпечить необхідне насичення металу шва алюмінієм і його високу жаростійкість; встановлено, що мінімальне викривлення алітованих листів з низько вуглецевої нелегованої сталі досягається при двосторонньому насиченні та рівно товщинності (з обох боків) алітованого шару з формуванням повністю евтектоїдної структури в неалітованій осьовій зоні листу. Результати - запропоновано використовувати електродугове зварювання в окислювальній атмосфері при виготовленні контейнерів ХТО із заздалегідь алітованих листів низько вуглецевої сталі, а також при "латочному" ремонті реторт із сталі Х25Н20С2 алітованими листами; розроблений технологічний процес виготовлення контейнерів ХТО з листової вуглецевої сталі з 0,10-0,15 % С товщиною 2,5-3 мм, включає двохстороннє подвійне алітування листів в порошковій суміші при 950 оС, їх гнбку і подальше електродугове зварювання на повітрі; запропоновані технологічні рішення впроваджені у виробництво на підприємстві ВАТ "НВП Оснащення" і використовуються при виготовленні контейнерів та ящиків для насичення бором і цементації, а також при ремонті та захисті реторт цементаційних печей Ц-105. Ре-альний економічний ефект від впровадження технологічних рішень складає більше 100 тис. гривен.

2. The Thesis is dedicated to improvement of the technologies of powder alitizing of low carbon steel for the reason development of the technologies of production rigs for chemist-thermal processing with high working longevity. The principles of the choice of the material of the sheet subjecting to alitizing with provision of high refractoriness and minimum deformation are designed. These characteristic are reached when ensuring the alike depth of layers with both sides on thickness of the sheet, herewith main metal between aluminized layers must gain after alitizing the eutectoid structure. The influence of the mode of alitizing and parameters of thermocycling, imitating working the rig for chemist-thermal processing, on structured-phase changes in aluminized layer is explored. It is shown that in process of electro arc welding in air atmosphere of the aluminized sheet occurs the saturation of the metal of the seam by aluminum as a result of dissolutions of FeAl₂ and Fe₂Al₅. It is determined the possibility of the reception of refractory and strong enough joints at welding of aluminized low carbon steel's sheet that allows to use the aluminized sheets under repair of the retorts of stoves for cementation. The new technology of production of rigs for chemist-thermal processing is designed. It includes the double-sided alitizing and following electro arc welding in atmosphere of the air. The results of thesis are introduced in production of the rig for chemist-thermal processing with real economic effect in size over 100 thous. grn.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белкін Михайло Якович
2. Belkin Mihail Yakovlevich

Кваліфікація: д.т.н., 05.16.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Алімов Валерій Іванович
2. Алімов Валерій Іванович

Кваліфікація: д.т.н., 05.16.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дусягіна Зоя Антонівна
2. Дусягіна Зоя Антонівна

Кваліфікація: д.т.н., 05.16.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Казачков Євген Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Казачков Євген Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.